

เป็นเพราะว่าแผนการด้านเศรษฐกิจส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เป็นประโยชน์โดยตรงกับผู้ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ที่มีสัดส่วนน้อยลงในชุมชนบ้านทรายมูล

โครงการด้านสังคม วัฒนธรรมและการศึกษา จำนวน 6 โครงการ ได้แก่ โครงการสอนการแสดงพื้นบ้านให้แก่เยาวชนภายในหมู่บ้าน โครงการรวบรวมความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรภายในหมู่บ้าน โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน โครงการฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น เช่นการแต่งกาย การห่มผ้า การเลี้ยงผีเสื้อบ้าน เป็นต้น โครงการจัดหาทุนการศึกษาให้แก่เยาวชนและนักเรียนภายในหมู่บ้านและโครงการส่งเสริมเยาวชนด้านธรรมะ เช่นฟังเทศน์ในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมพุทธศาสนวันอาทิตย์ เป็นต้น

โครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 7 โครงการ ได้แก่ โครงการสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น โครงการปลูกป่าต้นน้ำลำธาร โครงการบวชป่า โครงการสืบชะตาแม่น้ำ โครงการแบ่งแนวเขตป่า (A B C) โครงการทำสัตยาบันการอนุรักษ์ป่าภายในหมู่บ้าน และโครงการกำหนดเขตอนุรักษ์สัตว์น้ำภายในหมู่บ้าน

ซึ่งทั้ง 27 โครงการ จะมีการดำเนินการต่อไปในอนาคต กิจกรรมทั้งหมดที่กล่าวมา ได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างตรงจุด ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนา ที่เป็นไปตามภูมิสังคมของบ้านทรายมูลอย่างแท้จริง

อภิปรายผล

ตามแนวคิดของเสรี พงศ์พิศ (2549:94-101) ได้กล่าวถึงแผนแม่บทชุมชนคือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ที่ชุมชนร่วมกันพัฒนาขึ้น โดยกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ให้เข้าใจศักยภาพที่ “ทุน” ที่แท้จริงของตนเอง และพบแนวทางไปสู่การพึ่งตนเอง ซึ่งองค์ประกอบในการทำแผนแม่บทชุมชน ประกอบด้วย

1. ตำบล (หมู่บ้านทุกหมู่) ซึ่งตำบลเป็นขนาดที่พอเหมาะพอดี สำหรับการบริหารจัดการชีวิตของชุมชน มีองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นกรอบการร่วมมือกับรัฐ
2. คน (คนในชุมชนและนอกชุมชน)
3. เวทีการเรียนรู้ (ทั้งในและนอกหมู่บ้านตลอดทั้งในและนอกตำบล)
4. ข้อมูล (สำรวจ วิเคราะห์ สังเคราะห์)
5. เครื่องมือ วิธีการ (ใช้หลักประชาธิปไตย)
6. แผน (แผนแม่บทชุมชน ยุทธศาสตร์ชุมชน)

กลุ่มเป้าหมายคือตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านเป็นคณะทำแผนแม่บทชุมชนตำบล โดยเลือกหมู่บ้านละ 3-5 คน ตามขนาด จำนวนรวมทั้งตำบลไม่ควรเกิน 50 คน คณะทำแผนแม่บทชุมชนระดับตำบลนี้ จะเป็นแกนนำสำคัญเพื่อการดำเนินงานในหมู่บ้านของตนเอง และทุกเดือนจะนำข้อมูล นำผลที่ได้รับไปนำเสนอต่อที่ประชุม คณะทำแผนตำบลและเวทีเตรียมต่อไป ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการทำแผนแม่บทชุมชนมี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (เตรียมนักวิจัยชุมชน เตรียมชุมชน)

ขั้นตอนที่ 2 เปิดโลกแห่งการเรียนรู้ ทำความเข้าใจวิถีการ

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลรายรับ รายจ่าย หนี้สินมาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 4 นำข้อมูลทรัพยากรมาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 5 นำข้อมูลการไปศึกษาดูงานมาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 6 นำแผนแม่บทหมู่บ้านมาร่างระดับตำบล

ขั้นตอนที่ 7 ประชาพิจารณ์ระดับตำบล

และท้ายสุดเป็นการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยแนวทาง 4 ประการคือ

1. การจัดลำดับความสำคัญและความเป็นไปได้ของแผนงาน โครงการและกิจกรรม

สู่ระบบเศรษฐกิจชุมชน

2. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางธุรกิจ การลงทุน ร่วมทุนการผลิต การบริโภค

การตลาดและการจัดการโดยรวม

3. การฝึกอบรมด้านวิชาการ เทคนิคและการจัดการ

4. การจัดองค์กรภายในและการประสานกับองค์กรภายนอก

ซึ่งการทำแผนแม่บทชุมชนที่กล่าวมา มีความเหมือนและมีความต่างจากแผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล กล่าวคือ

ขอบเขตการทำแผน แผนแม่บทชุมชนเป็นการทำระดับตำบล ในขณะที่แผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูลเป็นระดับหมู่บ้าน

เป้าหมายของการทำแผนพบว่า การทำแผนแม่บทชุมชนเพื่อให้ได้แผนพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม ในขณะที่แผนพัฒนาบ้านทรายมูลเพื่อให้ได้แผนพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการศึกษา และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คนทำแผน แผนแม่บทชุมชนได้คัดเลือกตัวแทนหมู่บ้านละ 3-5 คน รวมกันทั้งตำบลไม่เกิน 50 คน ส่วนแผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล ได้คัดเลือกผู้นำการเปลี่ยนแปลงบ้านทรายจำนวน 25 คน ซึ่งประกอบด้วยผู้นำที่มาจากการเลือกตั้ง/แต่งตั้ง ผู้นำธรรมชาติ เจ้าอาวาส วัดทรายมูลและผู้อำนวยการโรงเรียนทรายทองราษฎร์อุทิศ (บ้านทรายมูล)

เครื่องมือที่ใช้ทำแผน แผนแม่บทชุมชนใช้เวทีการเรียนรู้และการทำบัญชีครัวเรือน ส่วนแผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูลเวทีการถอดบทเรียน ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้เทคนิคการทำ Focus Group Mind Map Future Search Conference (F.S.C.) SWOT analysis และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ แผนแม่บทชุมชนมีการจัดลำดับความสำคัญและความเป็นไปได้ของแผน มีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางธุรกิจ การฝึกอบรมด้านวิชาการ การจัดองค์กรภายในและการประสานกับองค์กรภายนอก ส่วนแผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล มีการจัดลำดับความสำคัญและความเป็นไปได้ของแผนตลอดทั้งมีการประสานกับองค์กร รายละเอียดดังตาราง 30

ตาราง 30 เปรียบเทียบแผนแม่บทชุมชนและแผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล

รายการ	แผนแม่บทชุมชน	แผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล
1.ขอบเขตการทำแผน	ระดับตำบล	ระดับหมู่บ้าน
2.เป้าหมายการทำแผน	เพื่อให้ได้แผนพัฒนาด้าน -เศรษฐกิจ -สังคม	เพื่อให้ได้แผนพัฒนาด้าน -โครงสร้างพื้นฐาน -เศรษฐกิจ -สังคม วัฒนธรรมและการศึกษา -ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3.คนทำแผน	ตัวแทนหมู่บ้านละ 3-5 คน รวมกันทั้งตำบลไม่เกิน 50 คน	ผู้นำการเปลี่ยนแปลงบ้านทรายมูล จำนวน 25 คน
4.เครื่องมือที่ใช้ทำแผน	-เวทีการเรียนรู้ -การทำบัญชีครัวเรือน	-เวทีการถอดบทเรียน -ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก -ใช้เทคนิคการทำ Focus Group - Mind Map -Future Search Conference (F.S.C.) - SWOT analysis -การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ตาราง 30 (ต่อ)

รายการ	แผนแม่บทชุมชน	แผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล
5.การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ	-มีการจัดลำดับความสำคัญและความเป็นไปได้ของแผน มีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ทางธุรกิจและ ฝึกอบรมด้านวิชาการ การจัดองค์กรภายในและการประสานกับองค์กรภายนอก	-มีการจัดลำดับความสำคัญและความ เป็นไปได้ของแผน -มีการประสานกับองค์กรภายนอก

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด และตรงกับความต้องการของชุมชนบ้านทรายมูล โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม การวิจัยชุดนี้เป็นเหมือนเครื่องมือหนึ่ง ที่ช่วยให้ ชุมชนมีการจัดเรียงข้อมูลด้านการพัฒนา ซึ่งบางส่วนทางชุมชนได้มีการพูดคุยมาในระดับหนึ่งแล้ว ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และข้อมูลส่วนใหญ่ซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรมทางความคิดของชุมชน ซึ่งชุมชนได้ช่วยกันรังสรรค์ให้เกิดขึ้น แผนพัฒนาและโครงการพัฒนาด้านต่างๆ จะเกิดขึ้นไม่ได้เลยหากขาดซึ่งความร่วมมือ ร่วมใจของคนในชุมชน ตลอดจนองค์กรภายนอกที่ให้การสนับสนุน อาทิเช่น ด้านงบประมาณที่เกินกำลังความสามารถของคนในชุมชน โดยเฉพาะโครงการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่จำเป็นต้องได้รับการหนุนเสริมจากภาครัฐ ดังนั้นชุมชนโดยเฉพาะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ต้องเป็นผู้เชื่อมประสานที่ดี ถึงจะทำให้โครงการพัฒนาด้านต่างๆ สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีพลัง จากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมผัสและอยู่ทำงานร่วมกับชุมชนบ้านทรายมูลมาหลายปี โดยเฉพาะช่วงการทำวิจัย ทำให้ได้ทราบข้อมูลบางประการ ที่อาจจะมีผลกระทบต่อการผลักดันโครงการพัฒนาด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะปัญหาด้านการครองชีพของคนในชุมชน ซึ่งนับวันรายได้กับรายจ่ายไม่ค่อยสัมพันธ์กัน โดยเฉพาะรายจ่ายซึ่งมักมากกว่ารายได้เสมอ และเกิดกับคนส่วนใหญ่ในชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาจะเกิดขึ้นได้ คนในชุมชนต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ การพัฒนาถึงจะประสบผลสำเร็จ ดังนั้นอาจเป็นโจทย์หนึ่งที่ชุมชนจะได้ช่วยกันคิด วิเคราะห์ และหาทางออกร่วมกันต่อไป

2.โครงการพัฒนาทั้งสี่ด้าน ซึ่งประกอบด้วย โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน โครงการด้านเศรษฐกิจ โครงการด้านสังคม วัฒนธรรม การศึกษา และโครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และผ่านการทำประชาพิจารณ์ ซึ่งหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรพัฒนาเอกชน ควรจะมีการหนุนเสริมด้านงบประมาณ เทคโนโลยี การจัดการองค์ความรู้ ตลอดจนความรู้ที่สามารถนำไปแก้ไข ปัญหาในชุมชน สามารถประสานงานกับชุมชน โดยเฉพาะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อต่อยอดโครงการพัฒนาด้านต่างๆได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของชุมชนบ้านทรายมูล ซึ่งประเด็นที่ชุมชนให้ความสนใจ สามารถที่จะพัฒนาต่อไปเป็นงานวิจัย ที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นได้ สามารถแบ่งได้ 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. ประเด็นด้านโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน ซึ่งผู้ที่ทำการวิจัยต่อสามารถศึกษาถึงการได้มาซึ่งความช่วยเหลือจากองค์กรภายนอก โดยเฉพาะการได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ วิธีการที่ชุมชนใช้ ตลอดจนทั้งปัญหาได้รับการแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างไร

2. ประเด็นด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่าย รายได้ หรือแม้แต่หนี้สิน ที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งถ้าหากมีการเจาะลึกลงไป ก็จะสามารถเห็นและอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งผู้ที่ทำการวิจัยต้องมีการสื่อสาร ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับชุมชน เนื่องจากประเด็นด้านเศรษฐกิจเป็นประเด็นที่อ่อนไหว โดยเฉพาะการถามถึงเรื่องการเงินหนี้

3. ประเด็นด้านสังคม วัฒนธรรมและการศึกษา เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกัน ความรู้สึกนึกคิด จิตวิญญาณตลอดทั้งการพัฒนาตน ซึ่งถ้าหากมีการศึกษาที่ดี ก็จะทำให้การวิจัยที่ชุมชนบ้านทรายมูลมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

4. ประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากชุมชนบ้านทรายมูลมีฝืนป่าอยู่ล้อมรอบหมู่บ้าน ดังนั้นจึงมีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับป่าให้ได้ศึกษาวิจัยต่อได้มากมาย แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องไม่ลืมว่า การวิจัยต้องตั้งอยู่บนฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งถ้าหากชุมชนเห็นความสำคัญระดับการมีส่วนร่วมย่อมมากตาม

ท้ายสุดงานวิจัยจะมีคุณค่าไม่ได้เลย หากเป็นงานวิจัยที่ไม่ได้แก้ไขปัญหหรือไม่ได้ตอบโจทย์หรือข้อสงสัยของชุมชนที่ได้ทำการศึกษา

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น.2546.“แผนชุมชนพึ่งตนเอง”
[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา <http://gotoknow.org/blog/dopakm/23617> (10 กรกฎาคม 2550) .
- โครงการบูรณาการแผนชุมชน เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและเอาชนะความยากจน. “การแก้ไขปัญหาความยากจนภาคเหนือตอนบน”[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา <http://www.prdnorth.in.th/problem/poor/plan.htm> (10 กรกฎาคม 2550) .
- ชาติชาย ณ เชียงใหม่.2533.ทิศทางการพัฒนาชนบทในอนาคต.กรุงเทพฯ:สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ถวิลวดี บุรีกุล.2548. “การมีส่วนร่วม แนวคิด ทฤษฎี และกระบวนการ”[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา <http://www.moac.go.th/builder/kmops/images/8cor2.pdf> (3 กรกฎาคม 2550) .
- เทศบาลตำบลสะเมิงใต้.2550.แผนพัฒนาเทศบาลตำบลสะเมิงใต้.เชียงใหม่ : สำนักปลัดเทศบาล.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์.2549.“การนำแผนชุมชนไปใช้เป็นเครื่องมือ ในการบริหารจัดการในการพัฒนา” [ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา <http://cddweb.cdd.go.th/prcdd/imagetoweb/panchumchon3.doc> (10 กรกฎาคม 2550) .
- มูลนิธิพัฒนาไท.2550. “แผนชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและเอาชนะความยากจน” (ระบบออนไลน์).แหล่งที่มา http://pattanathai.nesdb.go.th/Community_ppr/ (10 สิงหาคม 2550) .
- วันชัย วัฒนศัพท์.2546. เอกสารบรรยายการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาองค์กร.ชลบุรี: กองรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคน.2531.การพัฒนาชนบทไทย.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิจิต นันทสุวรรณ.2547.ขบวนการชุมชนใหม่ การพัฒนาแบบแผนใหม่ทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญวิทย์การพิมพ์.
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน.2550. “แผนชุมชนไม่เรียง” .[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา <http://www.codi.or.th/planchoomchon/index.aspx> (9 สิงหาคม 2550) .
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการพิเศษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.2549.อันเนื่องมาจากพระราชดำริ 60 ปีทรงครองราชย์ ประโยชน์สุขประชาราษฎร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์.
- เสรี พงศ์พิศ.2549. แผนชีวิต เศรษฐกิจชุมชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญวิทย์การพิมพ์ .

องค์การบริหารส่วนตำบลเขาคราม.2550. “แผนพัฒนาตำบลพื้นชีวิตชุมชนตำบลเขาคราม”

[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา <http://www.khaokram.com/ptntb.htm> (10 สิงหาคม 2550).

องค์กรพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนตำบลน้ำเกีฮ่วน.2550. “น้ำเกีฮ่วนชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน”

[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา <http://www.namkain.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=74055> (5 กรกฎาคม 2550) .

อรศรี งามวิทยาพงศ์.2549.กระบวนการเรียนรู้ในสังคมไทยและการเปลี่ยนแปลง:จากยุคชุมชนถึง

ยุคพัฒนาความทันสมัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิทยาลัยการจัดการทางสังคม .

อุษา เทียนทอง.2546. “ความหมายความสำคัญและกระบวนการจัดทำแผนชุมชน”

[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา http://pattanathai.nesdb.go.th/Community_ppr/news/April/data_April/community8_9pril46/data8_9april/communitypage4.doc

(15 กรกฎาคม 2550) .

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ประมวลภาพงานวิจัย

ภาพผนวก 1 การประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ ในการทำแผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล

ภาพผนวก 2 การประชุมทีมวิจัยและกลุ่มผู้นำ บ้านทรายมูล

ภาพผนวก 3 การเสวนาระหว่างผู้นำบ้านสามขาและผู้นำบ้านทรายมูล

ภาพผนวก 4 การศึกษาบริบทชุมชนบ้านสามขา ของผู้นำบ้านทรายมูล

ภาพผนวก 5 ผู้นำการเปลี่ยนแปลงบ้านทรายมูลและบ้านสามขา

ภาพผนวก 6 ผู้นำการเปลี่ยนแปลงบ้านทรายมูลร่วมกันถอดบทเรียน จากการศึกษาดูงานบ้านสามขา และข้อมูลซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ภายในชุมชนของตนเอง

ภาพผนวก 7 ผู้นำการเปลี่ยนแปลงบ้านทรายมูลร่วมกันถอดบทเรียน จากการศึกษาดูงานบ้านสามขา และข้อมูลซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ภายในชุมชนของตนเอง

ภาพผนวก 8 การระดมความคิดเห็นของผู้นำการเปลี่ยนแปลง ก่อนที่จะได้แผนพัฒนาชุมชน

ภาพผนวก 9 ผู้การเปลี่ยนแปลงแต่ละคนทำการเขียนแผนพัฒนาที่ตนเองอยากเห็น

ภาพผนวก 10 แผนพัฒนาที่ผู้นำแต่ละคนเสนอ โดยนำไปติดไว้ตามหมวดหมู่

ภาพผนวก 11 แผนพัฒนาที่ผ่านการยกร่างโดยผู้นำชุมชนบ้านทรายมูล

ภาพผนวก 12 บรรยายการทำความเข้าใจแผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล

ภาพผนวก 13 บรรยายการทำประชาพิจารณ์แผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล

ภาพผนวก 14 บรรยายการทำประชาพิจารณ์แผนพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล

ภาพผนวก 15 ผู้นำการเปลี่ยนแปลงร่วมกันฝึกปฏิบัติ การเขียนและการจัดทำโครงการ

ภาพผนวก 16 ผู้นำการเปลี่ยนแปลงร่วมกันฝึกปฏิบัติ การเขียนและการจัดทำโครงการ

ภาพผนวก 17 ผู้นำการเปลี่ยนแปลงร่วมกันเขียนโครงการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพผนวก 18 ผู้นำการเปลี่ยนแปลงร่วมกันเขียนโครงการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพผนวก 19 การเตรียมสถานที่เพื่อเปิดโครงการวิจัยและการบวชป่า

ภาพผนวก 20 บรรณาคาศผู้เข้าร่วมงาน

ภาพผนวก 21 พิธีกรรมทางศาสนาเพื่อความเป็นสิริมงคล

ภาพผนวก 22 คณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เจ้าหน้าที่โครงการชุด CBMAG เจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ้ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตลอดจนนักเรียนนักศึกษาเข้าร่วมงาน

ภาพผนวก 23 การเสวนา “จากแผนชุมชนสู่โครงการพัฒนาบ้านทรายมูล...ปิดเพื่อเปิด”

ภาพผนวก 24 การเสวนา “จากแผนชุมชนสู่โครงการพัฒนาบ้านทรายมูล...ปิดเพื่อเปิด”

ภาพผนวก 25 การเสวนา “จากแผนชุมชนสู่โครงการพัฒนาบ้านทรายมูล...ปิดเพื่อเปิด”

ภาพผนวก 26 การเสวนา “จากแผนชุมชนสู่โครงการพัฒนาบ้านทรายมูล...ปิดเพื่อเปิด”

ภาคผนวก ข
รายชื่อทีมนักวิจัยในโครงการฯ

หัวหน้าโครงการ : ว่าที่ร้อยตรีสุรศักดิ์ คำสอนจิตร

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1.	นายนรภัทร ประเสริฐ	ผู้ใหญ่บ้าน
2.	นายอินคำ อินทนิทร์	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
3.	นายทองดี จันทิมาลี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
4.	นายศรีนวล ทาระโส	ที่ปรึกษาหมู่บ้าน
5.	นายคำตัน ปัญธิยา	มัคทายก
6.	ท่านพระครูโสรัฐ์ พัฒนคุณ	เจ้าอาวาสวัดทรายมูล
7.	อาจารย์สุวรรณ แสงประสิทธิ์	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนทรายทองราษฎร์อุทิศ
8.	นายวิโรจน์ เตชะตา	กรรมการ
9.	นายพรหมมินทร์รินคำ	กรรมการ
10.	นายอินสอน ศรีวิชัย	กรรมการ
11.	นายผาย ประเสริฐ	กรรมการ
12.	นายบุญส่ง คำคำ	กรรมการ
13.	นายเมืองคำ กุลนาทอง	หัวหน้าเหมืองฝาย บ้านทรายมูล
14.	นายบุญยง สิทธิกุล	อสม.
15.	นางผาย อุปโย	อสม.
16.	นางเย็นแก้ว สารศรี	อสม.
17.	นางนิชดา ชมภูอ้าย	อสม.
18.	นายมอญ รินคำ	กรรมการ
19.	นายเจริญ เรือนคำ	กรรมการ
20.	นายอินสอน จันทรแก้ว	กรรมการ
21.	นายประเสริฐ สาตะตา	กรรมการ
22.	นายสิงห์คำ จินาโส	กรรมการ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล		ตำแหน่ง
23.	นายดวงแก้ว	บุญทา	กรรมการ
24.	นางบุญมี	รินคำ	กรรมการ
25.	นายวุฒิ	อินแก้ว	กรรมการ

รายชื่อที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์สมชาย	องค์ประเสริฐ
อาจารย์ ดร.สมคิด	แก้วทิพย์
อาจารย์ ดร.รัตนา	โพธิสุวรรณ

ภาคผนวก ค

ผลการทำประชาพิจารณ์ แผนการพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล

ผลการทำประชาพิจารณ์
แผนการพัฒนาชุมชนบ้านทรายมูล
วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2550

จำนวนผู้เข้าร่วมทำประชาพิจารณ์	จำนวนทั้งหมด	105	คน แบ่งเป็น
ชาย	จำนวน	51	คน
หญิง	จำนวน	54	คน

1.แผนด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ลำดับ	แผน	จำนวนผู้ให้ความเห็น		
		เห็นชอบ	ไม่เห็นชอบ	ไม่ออกความเห็น
1.	สะพานคอนกรีตข้ามน้ำแม่สะเมิง	105	-	-
2.	ถนนเข้าพื้นที่ทำการเกษตร	104	-	1
3.	สร้างถังเก็บน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค	103	-	2
4.	สร้างคลองส่งน้ำเข้าพื้นที่ทำ การเกษตร	102	-	3
5.	วางระบายน้ำภายในชุมชน	101	-	4
6.	ขุดลอกลำน้ำแม่สะเมิง	98	-	7
7.	ขยายไฟฟ้าเพื่อการเกษตร	95	-	10
8.	อ่างเก็บน้ำเพื่อการเกษตร	94	6	5
9.	ฝายกั้นน้ำแม่สะเมิง	86	-	19

2.แผนด้านเศรษฐกิจ

ลำดับ	แผน	จำนวนผู้ให้ความเห็น		
		เห็นชอบ	ไม่เห็นชอบ	ไม่ออกความเห็น
1.	ขอเอกสารสิทธิในพื้นที่ทำการเกษตร	105	-	-
2.	จัดทำบัญชีครัวเรือน	82	11	12
3.	จัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว	69	-	36
4.	ปลูกพืชประกันราคา	68	-	36
5.	ส่งเสริมการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ (เกษตรแบบพอเพียง)	62	1	42
6.	จัดตั้งวิสาหกิจชุมชน	61	-	44
7.	สร้างโรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์	58	1	46

3.แผนด้านสังคม วัฒนธรรมและการศึกษา

ลำดับ	แผน	จำนวนผู้ให้ความเห็น		
		เห็นชอบ	ไม่เห็นชอบ	ไม่ออกความเห็น
1.	สอนการการแสดงพื้นบ้านให้แก่เยาวชนภายในหมู่บ้าน	104	-	1
2.	รวบรวมความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรภายในหมู่บ้าน	104	-	1
3.	ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในหมู่บ้าน	104	-	1
4.	ฟื้นฟูขนบธรรมเนียม ประเพณีท้องถิ่น(เช่นการแต่งกาย การแห่ไม้ค้ำ การเลี้ยงผีเสื้อบ้าน เป็นต้น)	99	-	6
5.	จัดหาทุนการศึกษาให้แก่เยาวชนและนักเรียนภายในหมู่บ้าน	92	-	13
6.	ส่งเสริมเยาวชนด้านธรรมะ(เช่น	87	-	18

ลำดับ	แผน	จำนวนผู้ให้ความเห็น		
		เห็นชอบ	ไม่เห็นชอบ	ไม่ออกความเห็น
	ฟังเทศน์ในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมพุทธศาสนวันอาทิตย์ เป็นต้น)			

4.แผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลำดับ	แผน	จำนวนผู้ให้ความเห็น		
		เห็นชอบ	ไม่เห็นชอบ	ไม่ออกความเห็น
1.	การทำแนวกันไฟป่า	105	-	-
2.	สร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น	105	-	-
3.	ปลูกป่าต้นน้ำลำธาร	105	-	-
4.	บวชป่า	105	-	-
5.	สืบชะตาแม่น้ำ	105	-	-
6.	แบ่งแนวเขตป่า (A,B,C)	105	-	-
7.	ทำสัตยาบันการอนุรักษ์ป่า ภายในหมู่บ้าน	105	-	-
8.	กำหนดเขตอนุรักษ์สัตว์น้ำ ภายในหมู่บ้าน	105	-	-

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์บ้านทรายมูล

แบบสัมภาษณ์ชุดที่.....

ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....

บ้านเลขที่.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....

วัน/เดือน/ปี.....

แบบสัมภาษณ์
เรื่อง

กระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม เพื่อวางแผนการพัฒนาตามภูมิสังคมอย่างยั่งยืน : กรณีศึกษา
บ้านทรายมูล หมู่ที่ 5 ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง

1.การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม เพื่อวางแผนการพัฒนาตามภูมิสังคมอย่างยั่งยืน ทำการศึกษาที่บ้านทรายมูล หมู่ที่ 5 ตำบลสะเมิงใต้ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และเป็นฐานข้อมูลสำหรับประกอบการวางแผนพัฒนาบ้านทรายมูลเท่านั้น

2.ข้อมูลการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วนประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านสังคม วัฒนธรรมและการศึกษา

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	เพศ	อายุ(ปี)	การศึกษา	อาชีพ	ความสามารถ
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

1.ที่ดิน

ลำดับ	ประเภทที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	สิทธิการใช้ประโยชน์ ¹	ประเภทเอกสารสิทธิ์ ²	การใช้ประโยชน์ ³	พิจารณา จำนวน/ ค่าประกัน กรณีต่างๆ ⁴
1.	ที่อยู่อาศัย					
2.	ที่นา					
3.	สวน					
4.	ไร่					
5.	อื่นๆ					

1= ให้ระบุสิทธิการใช้ประโยชน์ ได้แก่ ของตนเองเช่า ผู้อื่นให้ทำประโยชน์โดยไม่คิดค่าเช่า

2= ให้ระบุประเภทเอกสารสิทธิ์ ได้แก่ โฉนดที่ดิน น.ส 3 น.ส 3 ก สปก. สทก. ใบจอง ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ถ้าเป็นเอกสารอื่นให้ระบุด้วย

3= ให้ระบุการใช้ประโยชน์ เช่น บ้านการใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัย ที่นาการใช้ประโยชน์ปลูกข้าว กระเทียม ถั่วแระ เป็นต้น

4= ให้ระบุการพิจารณาจำนวน การค้ำประกันกรณีต่างๆ เช่นจำนวนไว้กับสหกรณ์ฯ หรือธกส เป็นต้น

2.ทรัพย์สิน (สังหาริมทรัพย์)

- () โทรทัศน์.....เครื่อง () โทรศัพท์มือถือ.....เครื่อง
 () ตู้เย็น.....เครื่อง () โทรศัพท์บ้าน.....เครื่อง
 () เครื่องเสียง.....ชุด () รถยนต์.....คัน
 () รถจักรยานยนต์.....คัน () คอมพิวเตอร์.....ชุด
 () คอมพิวเตอร์ที่ติดตั้งอินเทอร์เน็ต.....ชุด
 () วิทยุสื่อสาร (วอ).....เครื่อง
 () อื่นๆระบุ.....

2.1 ทรัพย์สินที่ฝากไว้กับสถาบันการเงินและที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน

ที่	กลุ่ม	จำนวนคนในบ้าน ที่เป็นสมาชิก	มีหุ้น/ทุนในปัจจุบัน(บาท)
1.	กลุ่มออมทรัพย์		
2.	กองทุนหมู่บ้าน		
3.	กลุ่มฌาปนกิจ		
4.	กลุ่มอาชีพ/กลุ่มเกษตร		
5.	กลุ่มออม.		
6.	เงินฝากออมทรัพย์กับ ธกส./เงิน ฌาปนกิจ		
7.	เงินฝากออมทรัพย์กับสหกรณ์ การเกษตรสะเมิง		
8.	เงินฝากกับธนาคารพาณิชย์ต่างๆ		
9.	อื่นๆ		

2.2 สัตว์เลี้ยง

ที่	รายการ	จำนวน(ตัว)
1.	ควาย	
2.	วัว	
3.	เป็ด	
4.	ไก่	

ที่	รายการ	จำนวน(ตัว)
5.	หมู	
6.	อื่นๆ	

3.รายได้

ที่	รายการ	บาท/ปี	ที่	รายการ	บาท/ปี
1.	ทำไร่		6.	ค้าขาย	
2.	ทำนา		7.	รับราชการ	
3.	ทำสวน		8.	รับจ้าง	
4.	เลี้ยงสัตว์		9.	อื่นๆ	
5.	ประมง				

4.รายจ่าย

4.1 ค่าอาหารและยารักษาโรค เช่น ผัก ผลไม้ ข้าวสาร เนื้อสัตว์ พริก หอม กระเทียม น้ำมันพืช น้ำปลา ผงชูรส ยาแก้ไอ/แก้เจ็บคอ ยารักษาโรคกระเพาะ ยาแก้ปวด (พาราเซตามอล) เป็นต้น
ประมาณ.....บาทต่อเดือน

4.2 ค่าของใช้สิ้นเปลือง เช่น สบู่/ครีมอาบน้ำ น้ำยาปรับผ้านุ่ม น้ำยารีดผ้า น้ำยาซักผ้าขาว ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน แชนพู ครีมนวดผม เครื่องสำอางต่างๆ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน เสื้อผ้า แปรงขัดพื้น เป็นต้น ประมาณ.....บาทต่อเดือน

4.3 ค่าใช้จ่ายทางสังคม เช่น งานทำบุญ ถวายผ้าป่า ปอย สลาก งานสังคม งานบวช งานแต่งงาน เป็นต้น ประมาณ.....บาทต่อเดือน

4.4 ค่าใช้จ่ายที่มีความจำเป็นน้อย เช่น เหล้า/เบียร์ น้ำอัดลม น้ำหวาน เครื่องดื่มชูกำลัง บุหรี่ เสียงไชค (หอย) ดุหนัง/ฟังเพลง การพนัน เป็นต้นบาทต่อเดือน

4.5 ค่าปัจจัยการผลิตและแรงงาน

ที่	รายการ	บาท/ปี	ที่	รายการ	บาท/ปี
1.	น้ำมันเชื้อเพลิง		7.	เครื่องมือการผลิต	
2.	ปุ๋ยเคมี		8.	ค่าจ้างไถพรวน	
3.	ปุ๋ยอินทรีย์(ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอก/ธรรมชาติ)		9.	ค่าจ้างแรงงาน	
4.	ยาฆ่าแมลง		10.	ค่าเมล็ดพันธุ์ หั่วพันธุ์	
5.	ยาฆ่าหญ้า		11.	อื่นๆ	
6.	สารเคมีป้องกันกำจัดโรค				

4.6 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร

ที่	รายการ	บาท/ปี	ที่	รายการ	บาท/ปี
1.	ค่าเทอม/ค่าเล่าเรียน		4.	เงินไปโรงเรียน	
2.	อุปกรณ์การเรียน		5.	ค่ากิจกรรมพิเศษ	
3.	ค่าชุดนักเรียน		6.	ค่าเรียนพิเศษ/ติว	

4.7 ค่าสิ่งอำนวยความสะดวก/ของใช้ในครัวเรือนและในบ้าน

ที่	รายการ	บาท/ปี	ที่	รายการ	บาท/ปี
1.	ค่าน้ำ		5.	ค่าซื้อตู้ โต๊ะ เก้าอี้	
2.	ค่าไฟ		7.	ค่าซื้อแอร์	
3.	ค่าโทรศัพท์บ้าน/มือถือ		8.	ค่าซื้อคอมพิวเตอร์	
4.	ของใช้ในครัว จาน ชามฯ		9.	อื่นๆ	

5.หนี้สิน

ที่	รายการ	ยอดเงินกู้ (บาท)	ยอดค้างชำระ (บาท)
1.	ธ.ก.ส.สาขาอำเภอสะเมิง		
2.	สหกรณ์การเกษตรอำเภอสะเมิง		
3.	กองทุนหมู่บ้าน		
4.	กลุ่มออมทรัพย์		
5.	กขคจ.		

ที่	รายการ	ยอดเงินกู้ (บาท)	ยอดค้างชำระ (บาท)
6.	นายทุน(ร้านค้า)		
7.	ธนาคารพาณิชย์		
8.	บัตรเครดิต		
9.	อื้ออน		
10.	อื้อบาย		
11.	เฟิร์สชอยส์		
12.	ผ่อนชำระค่ารถยนต์		
13.	ผ่อนชำระค่ารถจักรยานยนต์		
14.	ผ่อนชำระค่าคอมพิวเตอร์		
15.	ผ่อนชำระค่าโทรศัพท์		
16.	ผ่อนชำระค่าเครื่องเสียง		
17.	ผ่อนชำระค่าโทรศัพท์มือถือ		
18.	ผ่อนชำระค่าตู้เย็น		
19.	หนี้ในระบบ		
20.	อื่นๆ		

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านสังคม วัฒนธรรมและการศึกษา

3.1 ข้อมูลด้านสังคม

3.1.1 ท่านคิดว่าชุมชนของท่านเป็นชุมชนที่น่าอยู่หรือไม่

() น่าอยู่ เพราะ.....

() ไม่น่าอยู่ เพราะ.....

() ไม่มีความเห็น

3.1.3 ท่านคิดว่าชุมชนของท่านเป็นชุมชนที่เข้มแข็งหรือไม่

() เข้มแข็ง เพราะ.....

() ไม่เข้มแข็ง เพราะ.....

() ไม่มีความเห็น

3.2 ข้อมูลด้านวัฒนธรรมและการศึกษา

3.2.1 ท่านนับถือศาสนา

() พุทธ () คริสต์ () อิสลาม () ผี

3.2.2 ท่านรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านหรือไม่

() รู้ () รู้เพียงบางส่วน () ไม่รู้

3.2.3 ท่านมีความรู้ ความเชี่ยวชาญและภูมิปัญญาเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() การใช้ประโยชน์จากสมุนไพร ระบุ.....

() การแพทย์พื้นเมือง(หมอเมือง) ระบุ.....

() การแสดงท้องถิ่น ระบุ.....

() ช่างแกะสลัก ระบุ.....

() ช่างปั้น ระบุ.....

() ช่างไม้ ระบุ.....

() หัตถกรรม ระบุ.....

() จักสาน ระบุ.....

() การถนอมอาหาร ระบุ.....

() การดูแลดูแลสุขภาพ ทำนายทายทัก

() อื่นๆ ระบุ.....

3.2.4 ท่านคิดว่าประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นควรอนุรักษ์ไว้หรือไม่

() ควร () ไม่ควร () ไม่มีความเห็น

3.2.5 ประเพณี เรื่องราว ประวัติชุมชน ที่หายไปควรจะมีการรื้อฟื้นหรือไม่

() ควร ได้แก่

() ไม่ควร

() ไม่มีความเห็น

3.2.4 ท่านคิดว่ามีความจำเป็น ที่จะให้มีการสอนจริยธรรมและคุณธรรม แก่บุตรหลานหรือเยาวชนในหมู่บ้านหรือไม่

() จำเป็น () ไม่จำเป็น () ไม่มีความเห็น

3.2.5 จากข้อ 3.2.4 ถ้าควรสอนจริยธรรมและคุณธรรมให้แก่เยาวชน ท่านคิดว่าใครที่ควรจะทำหน้าที่นั้น

() วัด () ครู () ชุมชน () วัด ครู ชุมชนร่วมกัน

3.2.6 ท่านคิดว่าการศึกษามีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตหรือไม่

() จำเป็น () ไม่จำเป็น () ไม่มีความเห็น

3.2.7 ท่านวางแผนไว้หรือไม่ว่า จะให้บุตรหลานศึกษาจนจบระดับไหน

() ระดับประถมศึกษา () ระดับมัธยมศึกษา () ระดับปริญญาตรี

() สูงกว่า ระดับปริญญาโท () ไม่ได้วางแผน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม

4.1 ดิน

4.1.1 ท่านทำการเกษตร โดยการปลูกพืชมาแล้ว.....ปี

4.1.2 ระยะเวลาที่ใช้ปุ๋ยเคมีในการทำการเกษตร.....ปี

4.1.3 ท่านเคยใช้ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ หรือไม่ ใช้ปุ๋ยเคมีกี่กิโลกรัม

() เคย ปุ๋ย.....กิโลกรัม () ไม่เคย

4.1.4 ที่ดินซึ่งท่านทำการเกษตรจนถึงปัจจุบัน ดินมีความอุดมสมบูรณ์หรือไม่

() มี เพราะ.....

() ไม่มี เพราะ.....

() ไม่มีความเห็น

4.1.5 หากท่านทราบว่าผืนดินที่ใช้เพาะปลูก ขาดความอุดมสมบูรณ์ ท่านรู้วิธีการปรับปรุงดินหรือไม่

() รู้ ทำได้โดย

() ไม่รู้ เพราะ.....

() ไม่มีความเห็น

4.2 น้ำ

4.2.1 น้ำที่ใช้ในการบริโภค(ดื่มกิน) มีความสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการบริโภคหรือไม่

() มีความสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการบริโภค

() ไม่มีความสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อการบริโภค เพราะ.....

.....

() ไม่มีความเห็น

4.2.2 น้ำที่ใช้ในการอุปโภค(น้ำใช้)และเพื่อการเกษตร มีความสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่

- () มีความสะอาด ปลอดภัย และเพียงพอต่อความต้องการ
- () ไม่มีความสะอาด ปลอดภัย และไม่เพียงพอต่อความต้องการ เพราะ.....
-
- () ไม่มีความเห็น

4.2.3 ท่านคิดว่าชุมชนมีการจัดสรรน้ำเพื่อการบริโภคและอุปโภค(น้ำกินน้ำใช้) อย่างเป็นธรรมหรือไม่

- () เป็นธรรม
- () ไม่เป็นธรรม เพราะ.....
-
- () ไม่มีความเห็น

4.3 ป่าไม้/สัตว์ป่า/สมุนไพร

4.3.1 ป่าไม้ภายในหมู่บ้านมีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตลอดจนความเป็นอยู่ของท่านหรือไม่

- () มี เพราะ.....
-
- () ไม่มี เพราะ.....
-
- () ไม่มีความเห็น

4.3.2 ป่าไม้ภายในหมู่บ้านมีสัตว์ป่า อาศัยอยู่หรือไม่

- () มี เพราะ.....
-
- () ไม่มี เพราะ.....
-
- () ไม่มีความเห็น

4.3.1 ท่านคิดว่าป่าไม้ภายในหมู่บ้านมีสมุนไพรหรือไม่ (ถ้าหากมี มีกี่ชนิด)

- () มี มีทั้งหมดประมาณ ชนิด เช่น
-

() ไม่มี เพราะ.....

.....

() ไม่มีความเห็น

ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล		ว่าที่ร้อยตรีภคิทธิ์ศักดิ์ ลำสอนจิตต์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2542	ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันราชภัฏ เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ.2540-2544	เจ้าพนักงานการเกษตร 2 สถานีทดลองข้าว สันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่
	พ.ศ.2544-ปัจจุบัน	นักเกษตร สถานีเกษตรหลวงปางดะ มูลนิธิโครงการหลวง จังหวัดเชียงใหม่